

Το χαμόγελο των Ετρούσκων Μυθιστόρημα Κοινωνικό - Οικογενειακό

Χοσέ Λούις Σαμπέδρο
Εκδόσεις Γκοβόστη

"Ξέρεις, αγγελούδι μου; Ανακαλύπτω ότι τα σπίτια μας δεν μωρολογούν, αλλά μας μιλάνε για τους άλλους, για να μάθουμε να ζούμε μαζί τους και να γίνουμε όλοι σύντροφοι, σ' αυτόν τον πόλεμο που είναι η ζωή, γιατί ένας άνθρωπος μόνος του, δεν είναι τίποτα. Αυτοί οι ουρανοξύστες του Μιλάνου είναι γεμάτοι από ανθρώπους που δεν γνωρίζονται, δεν μιλιούνται, σαν να είναι μαλωμένοι! Αν αυτοί οι άνθρωποι δεν ξέρουν να ζουν, εσύ θα το μάθεις, γιατί εγώ ξέρω... Γιατί πλάι σου μαθαίνω. Μαθαίνω κι εγώ από σένα. Δεν ξέρω πώς με διδάσκεις... Αχ, Μπρουνετίνο μου, θαύμα μου!..."

Το βιβλίο είναι αφιερωμένο στους πνευματικούς και ψυχικούς δεσμούς που ενώνουν έναν παππού, στο τέλος της ζωής του, με το εγγονάκι του. Αυτός ο λεβέντης παππούς, με μια ακέραιη υψηλόφρονη θεώρηση των αξιών της ζωής, μαθαίνει στο πολυαγαπημένο του μωράκι πώς να γεύεται τη χαρά της απόλυτης ψυχικής ελευθερίας.

Αυτός ο γέρος προκάλεσε το θαυμασμό μου, έτσι ασυμμόρφωτα προς το κατεστημένο που φέρεται, με το πάθος της ανταρσίας, την τόλμη να υψώνεται, να εγείρεται απέναντι στα "πρέποντα". Μέσα στον οξύθυμο χαρακτήρα του, βλέπεις μιαν ελευθερία, ένα φως που σε συγκλονίζει. Θα' θελα να είμαι σαν το γέρο Μπρούνο!

"Να υπερβαίνεις ελεύθερα τα όρια που έχει χαραξεί η γήινη εξουσία". Η αποθέωση του πνεύματος! "Να έχεις τη δύναμη να εμφυσήσεις στο εγγονάκι σου τα υψηλά ιδανικά της ζωής, πιστεύοντας ότι έτσι το προστατεύεις από τις ταπεινώσεις που το περιμένουν αργότερα". Αυτή η πίστη δείχνει πελώριο ηθικό ανάστημα.

Η Ορτανσία, αγαπημένη του Μπρούνο, ολοκληρώνει το νόημα ύπαρξής του και με το εκφραστικό χαμόγελο της τρυφερότητάς της, που εκτείνεται πέρα από τη ζωή και του θυμίζει το ανεξίτηλο χαμόγελο των Ετρούσκων: Γελούσαν αμέριμνοι πάνω στον ίδιο τους τον τάφο, έχοντας προηγουμένως περάσει τις μέρες τους μέσα στην πληρότητα της αγάπης, την ομορφιά και την ευφροσύνη μιας ζωής με νόημα κι ελπίδα...

"Κύριε, δώσε στον καθένα τον δικό του θάνατο που βγαίνει από κείνη τη ζωή που ένωσε νόημα, ανάγκη και αγάπη..."

σ. 156

ΛΟΥΒΑΡΗΣ - Ρίλκε - ΔΔΝ

Μαίρη Ροζάκη

Καθηγήτρια